

DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ

MC iktidarının tutumunu ve geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Milliyetçi Cephenin oluşturulması ve iktidara getirilişi egemen sınıf burjuvazinin güçsüzlüğünün bir ifadesidir. Burjuvazi bir taraftan işçi sınıfından ve emekçi kitlelerden gelen demokratik ve ekonomik baskılardan, öbür yandan da kendi içinde ayrılmış, az çok bölünmüş olmasından ötürü güçlü bir iktidar oluşturamamaktadır. Bu olgunun temelinde de ekonomiyi geliştirememesi ve ekonomik ve sosyal sorunlara kitlelerde az çok kabul edilebilecek ölçüde dahi çözümler getirememesi yatmaktadır. AP burjuvazinin iktidar partisi olma yeteneğini yitirmiştir. 1969'dan bu yana burjuvazi hem kendi isteklerine cevap veren, hem de ülkeyi yönetebilen istikrarlı, güçlü bir iktidar oluşturamamıştır. AP'den umut kesilince ve onun yerini alabilecek güçlü tek bir parti ortaya çıkamayınca, burjuvazi kendi içindeki çekişmeleri arka plana alıp derlenip toparlanma, iktidarını pekiştirme yoluna gitmiştir. Sonuç, MC'nin kurulması ve iktidara getirilişi olmuştur.

MC Hükümetinin politikasının esas niteliği, burjuvazinin güçlüklerine çareler aramak ve getirmek girişimleridir. Kredi kaynaklarını genişleten iç ve dış tedbirler, "teşvik" tedbirlerinin iki düzineyi aşan sayılara vardırılması, gübre ve demir çelik fiyatlarında yapılan indirimler bu cümledendir. Aynı zamanda MC Hükümeti, burjuvazinin dış destekçisi çevrelerin isteklerini kollamak durumunda da kalmakta, petrol şirketlerine istedikleri fiyat artışını bir kalemde verdiği gibi, OECD ve IMF çevrelerinden gelen isteklerin baskısı altına da girmektedir. Burjuvaziyi kollama siyasetinde MC Hükümeti yine de istenilen başarıyı gösterememektedir. Ticaret, sanayi ve tarım burjuvazisi arasındaki çelişki ve sürtüşmeler MC Hükümetinin ülke kapitalizmini geliştirme politikasını güçleştirmekte, onu bocalayan bir duruma düşürmektedir.

Kitlelerden gelen baskılar ve bir erken seçim ihtimali yüzünden MC Hükümeti kitleleri kendince tatmin etme yollarını da aramaktadır. İşçi emeklilik aylıklarının yükseltilmesi, kadınlara yirmi yılda emeklilik hakkı, devlet personeline aktarılan milyarlar, hastahanelerde yoksulların ücretsiz bakımını kolaylaştırmak, sağlık sigortası çıkarılması önerileri bu çeşit girişimlerin ifadesidir. Ama hem burjuvazinin çıkarlarını kollamak, hem de emekçi kitlelerin durumlarını iyileştirmek, onları tatmin etmek mümkün olmadığından, MC Hükümeti bu konuda da bocalamaktadır ve çareyi baskı ve şiddet politikası uygulamalarında bulmaktadır. Ülkeyi yönetmede, ekonomik ve sosyal sorunlara geçerli çözümler getirmedeki aczini politik ve sosyal muhalefete karşı baskı ve saldırıları arttırarak kapatmaya çalışmaktadır.

Kanımcı 1977'den önce bir erken seçim olacaktır. Sonbahardaki kısmi seçimler politik güçler durumunun bir göstergesi olacak ve sonuçlar MC partilerinin lehinde de, aleyhinde de olsa erken bir seçime gitme zorunluluğu belirecektir. Seçime, sol'un bastırıldığı bir baskı ve sindirme ortamında gidilmek istenmektedir.

Yeni bir askeri müdahale bana yakın gelecekte zayıf bir ihtimal görünmektedir. İstenilen, burjuva partilerine inhisar eden, sol'un tüm ortadan kaldırılması bile şiddetli baskı altında tutulduğu, çok partili, parlamenter bir durumu sürdürmektir.

Siz MC iktidarının ve CHP'nin dış politikadaki tutumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz, dış politika üzerine görüşleriniz nelerdir?

Biz sosyalistlerin yıllardan beri ısrarla belirttiğimiz üzere, bizim burjuvazinin ve onun iktidarlarının NATO'ya girişleri, ABD ile ikili anlaşmaları yapmaları, ülkede NATO ve Amerikan üsleri kurulmasına müsaade etmeleri, daha sonra AET'ye ortaklık anlaşması ile bağlanmaları askeri ve ekonomik tercihlerin değil, politik bir tercihin sonucudur. Her ne kadar hep ülkenin güvenliğinden söz ediliyorsa da, aslında söz konusu olan burjuvazinin güvenliği, Türkiye kapitalizminin güvenliğidir. Türkiye'deki sol'a, sosyalizme gidiş potansiyelinin gücü bilinmekte, toplum yapısındaki sol gelişmeler güçlenerek açığa çıkmaktadır. Bunun için ABD'ye, ardından da Batı Avrupa'ya kapılanma politikasına dört elle sarılmıştır. Amerikan ambargosu karşısında alınacak tedbirler, "geçici statü" nün niteliği her ne olursa olsun, MC Hükümeti ve egemen sınıf burjuvazi aynı siyaseti gütmeye çalışacak, ABD ile ilişkileri değiştirecek köklü tedbirler almayacaktır.

Dış politikada CHP'nin tutumu aslında aynıdır. CHP sadece aynı ilişkiler çerçevesi içinde "daha bağımsız", "daha kişiliği olan" bir dış politika istemektedir. Oysa emperyalist-kapitalist dünyanın ekonomik, mali, askeri ilişkileri ağı içinde kalıp bağımsız ve kişiliği olan bir dış politika gerçekleştirmek mümkün değildir. Türkiye için geçerli dış politika, askeri bloklar dışı, bağlantısız, silâhsızlanmadan ve barıştan yana bir politika gütmektir. Türkiye toplumsal yapısıyla, emperyalizmin sömürü ve baskısı altında, dışa bağımlı geri kapitalist bir ülkedir. Yeri üçüncü dünya denilen anti-emperyalist ülkeler safındadır. Türkiye bu durumunun bilincinde olarak bu ülkelerle iyi ilişkiler geliştirmeli, onların anti-emperyalist direnişlerini, hareketlerini ve savaşlarını desteklemelidir.

Egemen sınıfların ve iktidarların yukarıda kısaca belirttiğim dış politikasına rağmen objektif şartlar onları yine de aksi yönde girişimlere zorlamıştır. Büyük bir gecikmeyle, üçüncü dünya ile ilişkileri iyileştirme girişimlerine az çok gidildiği gibi, Orta Doğu sorununa ve Arap ülkelerine karşı da daha fazla bir ilgi gösterilmeye başlanmıştır. Sekiz yıldan beri de burjuvazi ve iktidarları finansman zorluklarını Sovyetler Birliğine başvurarak giderme durumunda kalmıştır. Bugün de, finansman kaynakları bakımından en sıkışık kalındığı bir zamanda Sovyetler Birliği'nden 700 milyon dolar sağlanmıştır. Sosyalist ülkelerle iyi ilişkilerin sürdürülmesi ve geliştirilmesi Türkiye'nin dış politikasının esas unsurlarından biri olmalıdır.

Türkiye dış güvenliğini, Birleşmiş Milletler'de, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı ve genel silâhsızlanma gibi askeri blokların giderek tasfiyesine yönelik kolektif hareket ve tedbirlerde, çevresindeki ülkelerle saldırmazlık ve dostluk anlaşmalarında aramalıdır, emperyalist-kapitalist kampa bağlanmaktan vazgeçmelidir.

Kısacası, Türkiye'de iktidarların bugüne kadar izledikleri ve şimdi de izlemeye direndikleri dış politika Türkiye'nin objektif durumunun gereklerine ve gerçek milli

çıkarlarına ters düşmüştür ve düşmektedir. Sorun, bu durumun değiştirilmesidir.

Geçtiğimiz günlerde komandolar KÖY-YSE-İŞ Sendikası Ankara 5. Şube ve Seydişehir Özgür Alüminyum-İş Sendikası kongrelerine saldırtıldı. Bu olayların önemi ve anlamı nedir?

Bu konuda yayınladığımız bildiri de belirttiğimiz gibi, MC Hükümetinin ve onun yardımcısı komandoların ve diğer güçlerin sürdürdüğü baskı ve şiddet uygulamalarının asıl hedefi işçi sınıfıdır. Dikkat edilirse, azgın saldırı hareketleri yüksek öğrenim gençliğinin dışına taşırılmış, Gerede'deki olaylarla siyasi partilere ve yöneticilerine, Diyarbakır'da da demokratik özgürlüklerini kullanarak faşizmi protesto eden halka çevrilmiştir. Şimdi ise, Seydişehir'de Özgür Alüminyum-İş ve Ankara'da Köy YSE-İş 5. Şube kongrelerine baskınlar yapılarak işçi sınıfının gerçek sendikal hareketine yöneltiştir.

Burjuvazi ve MC iktidarı işçi sınıfının politik ve ekonomik taleplerinden ve mücadelesinden çok rahatsızdır. Sermayeci sınıf burjuvazi sömürüyü yoğunlaştırıp kârlarını arttırabilmek için işçi sınıfını mutlaka baskı altına almak istegindedir. OECD ve İMF gibi dış destekleyicileri de işçi taleplerinin dizginlenmesi gereğini belirtmektedirler. Ayrıca demokrasinin temel direğinin, güvencesinin ve dinamosunun işçi sınıfı olduğunu bu dış ve iç sömürücü çevreler bilmektedirler. Bunun için de tüm faşizan baskı ve saldırıların esas hedefi işçi sınıfının ekonomik ve politik hareketi ve bağımsız örgütleridir.

Yürüyüş'ün 14. sayısında "AP'nin CHP'ye yumuşama önerisi: MHP, MSP ve TİP'i kapatmak" başlığı ile bir haber çıktı. Bu haberi TİP bakımından nasıl değerlendiriyorsunuz?

Baskı ve saldırıların baş hedefinin işçi sınıfı olduğunu ve bunun nedenlerini az önce belirttim. TİP'i kapatma niyeti bunun bir parçasıdır. Anti-demokratik, faşizan yönetimler demokrasiyi hepten tasfiye girişimine, her yerde ve her zaman, işçi sınıfının bağımsız politik partisini ve gerçek, özgür sendikaları ortadan kaldırmakla başlarlar. AP iktidarı zamanında eski TİP'i kapatmak için de defalarca Anayasa Mahkemesine başvurulmuştu, ama partiyi kapatmak, 1961 Anayasasının fiilen askıya alındığı 12 Mart döneminde ancak mümkün olabildi. Üç kez değiştirilmiş bugünkü Anayasa dahi yürürlükte oldukça partimizin kapatılabilmesi hukuken mümkün değildir. Ama hukuk her zaman zorlanabilir, zorlanıyor da. Ne var ki bugün Türkiye, toplum yapısıyla, 1971 öncesinden çok daha ileri bir çizgidedir. 12 Mart dönemi, onu uygulayanların umduğu gibi, sol'u, kitlelerin demokratik gelişmesini bastırmamış, sindirememiştir. Toplumun sol doğrultusunda gelişmesi daha güçlenmiştir. Türkiye artık, sadece sağcı partilere inhisar eden, burjuva partilerinin nöbetleşe iktidara gelip gittiği göstermelik, sözde bir demokrasinin hüküm sürebileceği bir ülke olmaktan çıkmıştır.

Demokratik ortamın sağlanması ve güvenceye alınmasında neleri öngörüyorsunuz?

Günümüzde ve önümüzdeki sürede güncel ve ivedi sorun politik demokratikleşme-

dir. Düşünce ve örgütlenme özgürlüklerine set çeken faşist 141. ve 142. maddelerin kaldırılması, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, Dernekler Kanunlarının demokratik bir içeriğe kavuşturulmaları, Güvenlik Mahkemelerinin lağvedilmesi, referandum, memurlar dahil tüm çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı, genel grev, dayanışma grevi haklarının yasalaşması, vb. hedefler Türkiye'deki demokrasiye ileri bir düzey kazandıracak hedeflerdir. Ama bunların kazanılmasında ilk koşul, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıfların, demokratik güçlerin kararlı mücadelesidir. Demokrasi mücadelesi özünde bir sınıf mücadelesidir. Bu unutulmamalıdır. Çünkü anti-demokratik eğilim ve uygulamaların kaynağı burjuvazidir. Onun içindir ki demokrasinin savunulmasının ve genişletilmesinin en kararlı gücü işçi sınıfıdır.

Bu bakımdan demokrasi mücadelesi soyut bir özgürlük mücadelesi değildir. Somut olarak, belli sınıflara, egemen sınıflara karşı verilen ve verilmesi gereken bir mücadeledir. Anti-demokratik eğilimlerin, faşizmin engellenmesi ve demokrasinin geliştirilmesi için burjuvazinin politik iktidarının temeli olan ekonomik gücü de en azından sınırlanmalıdır. Burjuvazinin ekonomik kalelerinin tasfiyesini hedef almayan bir demokrasi mücadelesi kalıcı başarıya ulaşamaz. Dış ticaretin, bankaların, sigorta şirketlerinin, tekellerin kamulaştırılması, yurt çapında ve kısa sürede uygulanarak gerçekleştirilecek bir toprak reformu yapılması bu hedefler arasındadır.

Ayrıca, burjuvazinin bütünleştiği emperyalizm de hedef alınmalıdır. Emperyalizmin, kendi sömürü ağı içinde olan ülkelerin demokratikleşmesine nasıl karşı koyduğu, elinden geldiğinde bu mücadeleleri nasıl bastırdığı ve bu yolda ne gibi tertiplere girdiği herkes tarafından bilinmektedir.

Ancak bu iki durumu dikkate alan bir demokrasi mücadelesi başarıya ulaşabilir. Aksi halde, geçici başarılar elde edilse bile, faşizm tehlikesi yine olur ve faşist mihraklar yine fırsat kollamakta devam ederler. Bütün demokratik güçler bunun bilincinde olmak zorundadır. Demokratik güçler bu bilinçle demokrasi mücadelesinde yerlerini almak durumundadırlar.

Böyle bir bilinç ve eylem platformunda sağlanacak demokratik güçlerin eylem birliği, faşizme ve emperyalizme karşı mücadelenin kaçınılmaz bir zorunluluğudur. Bu eylem birliği ve dayanışmada, işçi sınıfının öncülüğünü sağlamak ve pekiştirmek ise sosyalistlerin başta gelen görevidir. Partimizin Merkez Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen demokrasi mücadelesine ilişkin, "Demokrasi Bildirgesi" önümüzdeki günlerde kamuoyuna açıklanacaktır.

Bazı kişiler, bugünün sorununu, yalnızca demokrasi mücadelesi olarak sınırılıyorlar ve bu yüzden de CHP'nin desteklenmesini veya CHP'nin bu görevi yerine getirmesini beklemeyi öneriyorlar. Bu öneriyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bir önceki sorunuza cevaplarken belirttim, demokrasi mücadelesinin kararlı gücü işçi sınıfıdır. Demokrasinin güvencesi de odur. İşçi sınıfının bağımsız politik hareketinin, partisinin olmadığı yerde demokrasi mücadelesi aksar, belirli bir çizginin ötesine geçemez, sınırlı ve güdük kalır. Ancak işçi sınıfı kararlı, tutarlı, sebatlı, sonuna dek giden mücadele verir, kaypaklığa, zikzaklara düşmez, teslimiyetçi olmaz. Bugünün ivedi gündem maddesi demokratikleşmedir; demokratik hak ve öz-

gürlüklerin tam boyutlarıyla yaşamda gerçekleştirilmesidir; bu doğru. Ama bunu sadece CHP'den beklemek yanlıştır, bir anlamda kaytarmacılıktır. CHP'nin kendi çizgisinde tutarlı kalabilmesi bile onun solunda işçi sınıfının bağımsız politik hareketinin gelişmesine; ağırlığını, itici gücünü duyurmasına bağlıdır. Bugünün sorunu demokrasi mücadelesidir diye işçi sınıfını CHP'nin peşine takmak ise, işçi sınıfı hareketini saptırmaktan öte, demokratikleşme hareketinin gelişmesini de köstekler. Kaldı ki, az önce işaret ettiğim gibi, tutarlı bir politik demokrasi mücadelesi gerici-liğün, faşizmin ekonomik temeline ve emperyalist-kapitalist dünya ile olan ilişkilere karşı da verilmek zorundadır. Bu ise CHP'nin demokrasi anlayışını ve programını aşmaktadır.

Demokratik hak ve özgürlüklerin tam boyutlarında gerçekleştirilmesinden yana olan tüm örgüt ve hareketler, CHP dahil, bu uğurda mücadelede, bu yönde girişimler yapmada beraber olabilirler, eylem birliği oluşturabilirler. Ama demokrasi mücadelesini siyasi parti olarak CHP'ye bırakmak, mücadelenin yürütülüşünü ondan beklemek, yukarda kısaca belirttiğim nedenlerle, demokrasi hareketine yarar değil, zarar verir.

Yürüyüş, Sayı 15, 22 Temmuz 1975